

МЕТОДИКА КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ УЧНІВ 5–6 КЛАСІВ ГІМНАЗІЙ

Реєстраційний номер: 0120U100433

Роки виконання: 2020–2022 рр.

Назва пріоритетного напрямку: Педагогіка і психологія освітнього процесу.

Керівник наукового дослідження: В. Г. Редько, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, доцент, завідувач відділу навчання іноземних мов Інституту педагогіки НАПН України.

Найістотніші наукові результати проведеного дослідження

В.Г. Редько,

*доктор педагогічних наук, доцент,
старший науковий співробітник*

• *уперше:* а) *обґрунтовано:* концептуальні засади проєктування, конструювання та апробації змісту сучасного шкільного підручника іноземної мови як полідидактичної моделі системи формування іншомовної міжкультурної комунікативної компетентності учнів ЗЗСО; дидактичну сутність міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності учнів 5–6 класів гімназій як стратегічну ознаку змісту компетентісно орієнтованого навчання; дидактичні та методичні функції мовленнєвих ситуацій у процесі компетентісно орієнтованого навчання іншомовного спілкування учнів 5–6 класів гімназій; сутність критичного мислення як технології компетентісно орієнтованого навчання іноземних мов учнів-підлітків; б) *розроблено:* систему вправ і завдань для формування іншомовної міжкультурної комунікативної компетентності учнів 5–6 класів гімназій в аудіюванні, говорінні (діалогічне та монологічне мовлення), читанні та письмі; систему організації ситуаційного навчання іншомовного спілкування учнів 5–6 класів у процесі компетентісно орієнтованого навчання; концептуальні засади цілей та змісту модельних навчальних програм з іноземних мов для 5–9 класів ЗЗСО;

• *удосконалено:* а) *методики:* формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності учнів 5–6 класів гімназій; використання навчально-мовленнєвих ситуацій у процесі компетентісно орієнтованого навчання іноземних мов учнів 5–6 класів гімназій; визначення рівнів сформованості, критеріїв оцінювання та показників сформованості міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності учнів 5–6 класів гімназій; б) *технології:* формування вмій і навичок іншомовного спілкування в умовах використання компетентісно орієнтованого навчання; організації ситуаційного навчання іноземної мови в умовах використання компетентісної парадигми; конструювання змісту компетентісно орієнтованого навчання учнів 5–6 класів гімназій на основі інтегрованого оволодіння іноземною мовою і культурою країни, мова якої вивчається; ситуаційного компетентісно орієнтованого навчання іноземних мов; розвитку критичного мислення учнів 5–6 класів гімназій щодо компетентісно орієнтованого навчання іноземних мов учнів молодшого підліткового віку; проєктування й конструювання змісту та структури

сучасного шкільного підручника іноземної мови як засобу компетентісно орієнтованого навчання іноземних мов; *в) методи розв'язання проблем:* компетентісного навчання (продуктивний, проблемно-пошуковий, інтерактивний); навчання у співпраці (ефективна співпраця й комунікація є базовими компонентами компетентісно орієнтованого навчання іноземних мов); комунікативний (моделювання реального, живого спілкування); діяльнісний (розвиток умінь і навичок учнів, застосування здобутих ними знань у практичних ситуаціях спілкування); особистісно орієнтований (урахування особистісних інтересів учнів та їхніх індивідуальних особливостей в оволодінні іноземною мовою); культурологічний (навчання іноземної мови через призму культури країни, мова якої вивчається, у порівнянні з культурою свого народу); діалогу культур (реалізується через міжкультурний компонент іноземної мови); ситуаційного моделювання (для моделювання конкретних ситуацій); рефлексивний (сприяє формуванню рефлексивних умінь учнів в оволодінні іноземною мовою та самооцінюванні результатів); *г) системи:* дидактичних засобів компетентісно орієнтованого навчання іноземних мов у 5–6 класах гімназії; вправ і завдань (мовних, умовно-мовленнєвих, мовленнєвих, комунікативних, ситуаційних), які сприяють становленню механізмів спілкування в рецептивних і продуктивних видах мовленнєвої діяльності;

• *набули подальшого розвитку:* зміст ігрових технологій у теорії і практиці навчання іноземних мов учнів основної школи в умовах використання компетентісного підходу; зміст, форми і методи контролю та оцінювання іншомовних навчальних досягнень учнів початкової та основної школи; структура і зміст краєзнавчого компонента у змісті навчання іноземних мов учнів початкової та основної школи; система вправ і завдань, які сприяють становленню механізмів спілкування в рецептивних і продуктивних видах мовленнєвої діяльності; система дидактичних засобів підручника, зокрема видів вправ і завдань, які забезпечують формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності; методичні функції підручника у процесі компетентісно орієнтованого навчання іноземних мов; дидактичні та методичні функції мовленнєвих ситуацій як засобів компетентісно орієнтованого навчання іншомовного спілкування учнів 5–6 класів гімназій.

За результатами виконання наукового дослідження у звітному році *підготовлено й опубліковано:* 16 статей (у т.ч. 1 – у Scopus, 1 – у Web of Science, 8 – у фахових виданнях України), 3 модельні навчальні програми з іноземної мови для 5–9 класів ЗЗСО (перша та друга іноземна мова), збірник матеріалів науково-методичного семінару, розділ в аналітико-методичних матеріалах, 58 матеріалів конференцій і тез доповідей (у т.ч. 16 – у міжнародних виданнях за кордоном).

Комплект дидактичних і методичних засобів компетентісно орієнтованого навчання іноземних мов учнів початкової школи, який складався з концепції, методичних рекомендацій, двох монографій, посібника, трьох підручників і програм відзначено Золотою медаллю XIII Міжнародної виставки «Інноватика в сучасній освіті – 2021».